

SELETUSKIRI

Haridus- ja teadusministri 5. augusti 2015. a käskkirja nr 316 „Toetuste andmise tingimuste kehtestamine tegevuste „Praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses sh õpetajakoolituse koolituspraktika“ ja „Kutsehariduse maine tõstmine, töökohapõhise õppe laiendamine“ elluviimiseks“ muutmise eelnõu juurde

1. Sissejuhatus ja eelnõu eesmärk

Käskkirja eelnõuga (edaspidi eelnõu) muudetakse haridus- ja teadusministri 5. augusti 2015. a käskkirja nr 316 (muudetud haridus- ja teadusministri 16. veebruari 2016. a käskkirjaga nr 39) „Toetuste andmise tingimuste kehtestamine tegevuste „Praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses sh õpetajakoolituse koolituspraktika“, „Kutsehariduse maine tõstmine, töökohapõhise õppe laiendamine“ ja „Keeleõppetegevused edukamaks toimetulekuks tööturul“ elluviimiseks“.

Eelnõuga viiakse ellu „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ prioriteetse suuna nr. 1 „Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul“ EL vahendite kasutamise eesmärgi nr. 5 „Õpe kutse- ja kõrghariduses on suuremas vastavuses tööturu vajadustega ning toetab ettevõtlikkust“ meetme „Õppe seostamine tööturu vajadustega“ tegevuse „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ eesmärgi ja tulemusi.

Käskkirja muudatus kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) § 16 lõike 1 alusel.

Käskkirja muutmise eesmärgiks on eelnõu vastavusse viimine Vabariigi Valitsuse 29.09.2016. a. korralduse nr 325 lisaga „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekiri“. Samuti pikendatakse toetatava tegevuse 8.6 „Täiendavate töökohapõhise õppe õppekohtade loomine“ abikõlblikkuse perioodi, kaasajastatakse partnerite nimekirja, kehtestatakse toetatavates tegevustes seminaridele ühikuhind ja täpsustatakse toetatavat tegevust 8.7. „Kutsehariduse maine tõstmine“.

Käskkirja ja seletuskirja eelnõu koostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi kutsehariduse osakonna peaekspert Karin Ruul (735 4099, karin.ruul@hm.ee), peaekspert Meeli Murasov (735 0119, meeli.murasov@hm.ee), kõrghariduse osakonna asejuhataja Sigrid Vaher (735 0263, sigrid.vaher@hm.ee), rahandusosakonna välisvahendite juht Reelika Luhtaru (735 0279, reelika.luhtaru@hm.ee) ja finantsekspert Pirkko Kulanurm (735 0161, pirkko.kulanurm@hm.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Käskkirja eelnõu lisas 1 tehakse alljärgnevad muudatused:

1. seoses Vabariigi Valitsuse 29.09.2016. a. korralduse nr 325 lisa „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekiri“ muutmise (meetmete ühendamine) viiakse käskkirja lisa **pealkiri** vastavusse uue meetme nimetusega. Uus pealkiri on „Tegevuse „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (edaspidi PRÕM) toetuse andmise tingimused“;
2. seoses VV 29.09.2016 korralduse nr 325 lisa „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekiri“ muutmise (täiendatakse **punktis 1** reguleerimisala ning kustutatakse **punktides 7 ja 10** kehtetud tegevuste nimetused. Tegemist on tehnilise muudatusega ning tegevuste sisu ja eesmärk ei muutu.
3. **Punktis 3** on kutseõppeasutuste nimekirjast:

- a. kustutatud Narva Kutseõppekeskus ja Sillamäe Kutsekool, seoses Narva Kutseõppekeskuse, Sillamäe Kutsekooli ja Ida-Virumaa kutsehariduskeskuse ühinemisega Ida-Virumaa kutsehariduskeskuseks;
 - b. kustutatud Tallinna Transpordikool, seoses õppeasutuse liitumisega Tallinna Tööstushariduskeskusega;
 - c. kustutatud Informaatika ja arvutustehnika instituut, seoses õppeasutuse sulgemisega;
 - d. asendatud Kehtna Majandus- ja tehnoloogiakool Kehtna Kutsehariduskeskusega, seoses õppeasutuse nimevahetusega.
4. **punktis 5** on kehtestatud tegevusele 8.6 „Täiendavate töökohapõhise õppe õppekohtade loomine“ pikem abikõlblikkuse periood. Töökohapõhises õppes varieerub õppe pikkus 3 kuust kuni 3,5 aastani. Saksamaal ja teistes pikkade traditsioonidega töökohapõhise õppe riikides varieerub õpe 2-4 aastat. Tööandjate poolt on surve teha hästi lühikesi õppekavu, kuid riigi poliitika tasemehariduse andmisel on pigem võimaldada ja soodustada õpipoisiõppes neid tasemeõppe õppekavu, mis ei piirdu vaid ühe väikese tööülesande selgeks õpetamisega, vaid annavad veidi laiemat kompetentsi ja seeläbi ka paremaid võimalusi tulevikuks. Teiselt poolt on õppeasutused koostöös tööandjatega esitanud RKT komisjonile koolituskohtade soove töökohapõhist õpet rakendada tasemeõppe õppekavadel, mis lõpevad peale 2018. aastat. Riikliku koolitustellimuse komisjon ei saa rahuldada kutseõppeasutuste töökohapõhise õppe koolituskohtade loomise ettepanekuid, mis lõpevad peale abikõlblikkuse perioodi. Toetatava tegevuse abikõlblikkuse perioodi pikendatakse, et tagada väljundnäitaja (õpipoisiõppes osalenute arv) täitmine, täiendavate töökohapõhiste õppekohtade pidev rahastamine, piloteerida õpipoisiõpet kutsekeskhariduses ning võimaldada õpipoisiõpet pikematel õppekavadel.
 5. **punktis 8.1** on lisatud seminaride kulu hüvitamine ühikuhinna alusel.
 6. **punktis 8.5** on lisatud seminaride kulu hüvitamine ühikuhinna alusel ning täiendatud, et õpetajakoolituse ülikoolide poolsetele juhendajatele võimaldatakse lähetuskulude hüvitamist kõigi õpetajakoolituse praktikaliikide külastamiseks. Seminari ühikuhindade kehtestamine vähendab oluliselt partnerite ja elluvijja administratiivkulusid
 7. **punktis 8.7** täiendatakse võimalusega toetada kutseõppeasutuste tegevusi kutseõppe populariseerimisel ja õpetatavate erialade tutvustamisel, et suurendada potentsiaalsetes õpilastes (eelkõige üldhariduskoolide õpilastes) huvi kutseõppes õppimise ning erialase hariduse omandamise vastu laiemalt. Samuti toetada kutsehariduse positiivse maine kujundamist Eesti ühiskonnas. Lisaks üleriiklikult koordineeritud tegevustele on oluline, et ka kohalikul tasandil paistaksid kutseõppeasutused positiivselt silma ning piirkonna üldhariduskoolide õpilastel kasvaks huvi kutseõppes õppima asuda. Kutseõppeasutuste tegevusi toetatakse aastateks 2017-2018 koostatud tegevuskavade alusel. Eelistatud on uuenduslikud ja originaalsed tegevused, mida ei ole siiani kutsehariduse populariseerimisel kasutatud (nt mobiilsed näitused ja digilahendused) ja mis potentsiaalselt on sihtrühmale olulise mõjuga. Toetatakse üldhariduskoolide õpilasi, õpetajaid ning lapsevanemaid kaasavaid tegevusi, mida viiakse ellu koostöös teiste organisatsioonidega (sh üldhariduskoolid, Rajaleidja keskused, teised kutseõppeasutused, tööandjad, erialaliidud, kolmanda sektori organisatsioonid, huvikoolid, tööandjate katusorganisatsioonid või muud teemakohased organisatsioonid).
 8. **punktis 11** on lisatud toetava tegevusega 8.6 „Täiendavate töökohapõhise õppe õppekohtade loomine“ seotud 2020 aasta tulemus- ja väljundnäitajad.
 9. **punktis 12** on täiendatud järgnevalt (tabel 1):
 - a) suurendatud on toetava tegevuse 8.6 „Täiendavate töökohapõhise õppe õppekohtade loomine“ eelarvet. Toetava tegevuse 2019-2020 aasta eelarve on 6 794 005 EURi, mis katab õppijate koolituskohtade loomise, õppe-, transpordi ja koolilõuna -toetused (6 144 600 EUR), õppeasutuste ettevõtete koostöö koordinaatorite personalikulu (539 800 EUR), elluvijja koordineerimiskulu (24 900 EUR) ja otsestest personalikuludest tuleneva kaudse kulu (84 705 EUR).

- b) suurendatud on toetavate tegevuste 8.7 „Kutsehariduse maine tõstmine“ elluviija personalikulu (80 000 EURi) elluviija muu kulu arvelt. Toetatava tegevuse eelarve ei muutu.
- 2015 aastal oli kutsemeistrivõistluste korraldamisel kohtunike ja ekspertide töötasudeks arvestatud 2016 – 2018 aastateks 90 000 eurot. Täna on koostatud põhjalikum võistluste analüüs, mille põhjal on kohtunike ja ekspertide töötasud perioodil 2016-2018 kokku 110 000 eurot. Sellest lähtuvalt suurendatakse personalikulu 20 000 eurot.
 - 2017 ja 2018 aastal on kavas korraldada suurüritust Noor Meister ja koordineerida teisi kommunikatsiooni tegevusi, mille raames on lisandumas suure mahuliselt tööülesandeid, mille teostamiseks tänases elluviija meeskonnas inimressurss puudub. Seoses sellega lisatakse ühe spetsialisti 24 kuu töötasu, kogusummas 45 000 eurot ning ühe töökohapõhises õppes õppija 16 kuu töötasu, kogusummas 15 000 eurot. Kokku personalikulude kasv 60 000 eurot.
- c) Vähendatud toetatava tegevuse 8.7 eelarvet, seoses toetuse saaja poolt 2016. aastal saadud laekumistele 11 605 euro võrra.
- d) suurendatud on toetatava tegevuse 8.8 elluviija muu kulu (10 000 EUR) personalikulude arvelt, seoses kesksete seminaride ja kutseõppeasutuste nõustamisega multikultuuriliste õppekeskkonna toimimise toetamiseks. Toetatava tegevuse eelarve ei muutu.

Tabel 1. Toetatavate tegevuste eelarve muutmine

	KOKKU	sh. partnerid	sh. elluviija
TEGEVUS 8.6	+6 709 300	+6 584 400	+24 900
sh. otsene personalikulu	+564 700	+539 800	+24 900
sh. muud kulud	+6 144 600	+6 144 600	0
TEGEVUS 8.7	-23 605	0	-23 605
sh. otsene personalikulu	+80 000	0	+80 000
sh. muud kulud (personalikulu arvelt)	-92 000	0	-92 000
Sh. muud kulud (teenitud tulu)	-11 605	0	-11 605
TEGEVUS 8.8	+1 300	0	+1 300
sh. otsene personalikulu	-8 700	0	-8 700
sh. muud kulud	+10 000	0	+10 000
Kaudsed kulud kõigilt otsestelt personalikuludelt kokku	+95 400	+80 970	+14 430
Sh tegevus 8.6 kaudsed kulud	+84 705	+80 970	+3 735
Sh tegevus 8.7 kaudsed kulud	+12 000	0	+12 000
Sh tegevus 8.8 kaudsed kulud	-1 305	0	-1 305
Kokku	+6 782 395	+6 665 370	+17 025

10. punktis 13 on täiendatud:

- a. lisatud **uus punkt** 13.2.6 toetavates tegevustes 8.1 - 8.7 seminaride kulud ühikuhinna alusel vastavalt haridus- ja teadusministri 29.07.2015 käskkirjale nr 312 „Ühikuhindade kehtestamine struktuurivahendite perioodi 2014-2020 meetmetele“;. Ühikuhindade kehtestamine vähendab oluliselt partnerite ja elluviija administratiivkulusid.

Tegevuse ja toetuse saajate võrdlus:

	PRIMUS	PRÕM
--	---------------	-------------

Seminari põhimõtted	Seminar on üritus ideede ja informatsiooni vahetamiseks ning konkreetsete teemade arutamiseks. Idee (teema) tutvustamiseks võib kasutada lektorit.	Seminar on üritus ideede ja informatsiooni vahetamiseks ning konkreetsete teemade arutamiseks. Idee (teema) tutvustamiseks võib kasutada lektorit.
	Mõlemal puhul on tegemist sama tüüpi üritusega st seminar on üritus ideede ja informatsiooni vahetamiseks ning konkreetsete teemade arutamiseks. Idee (teema) tutvustamiseks võib kasutada lektorit.	
Tegevus	Seminaride rahastamine ühikuhinna alusel.	Toetatavates tegevustes 8.1-8.7 läbiviidavate seminaride rahastamine ühikuhinna alusel.
	Mõlemal juhul rahastatakse seminare ühikuhinna alusel.	
Toetatav sihtrühm/sihtgrupp	<p>1) õppejõud, kutseõppeasutuste õpetajad ja teised õppetööd läbiviivad spetsialistid ja doktorandid;</p> <p>2) õppekavaarenduse, õpi- ja karjäärinõustamise, VÕTA hindamise ja nõustamisega tegelevad spetsialistid ja teised õppetegevuse läbiviimist toetavad spetsialistid;</p> <p>3) kõrgkoolide tipp- ja keskastme juhid, personali- ja finantsjuhtimise eest vastutavad spetsialistid;</p> <p>4) eriala- ja kutseliitude ning õppekavanõukogude liikmed ja teised tööandjate esindajad;</p> <p>5) valdkonna uuringute ja analüüside läbiviimisega seotud spetsialistid ja organisatsioonid;</p> <p>6) kõrghariduse tasemel õpet pakkuvad õppeasutused;</p>	<p>1) kõrgkoolide õppejõud; kutseõppeasutuste õpetajad, koolieelsete lasteasutuste ja üldhariduskoolide õpetajad ja teised õppetööd läbiviivad spetsialistid,</p> <p>2) õppekavaarenduse, praktika ja töökohapõhise õppe ja teised õppetegevuse läbiviimist spetsialistid.</p> <p>3) eriala- ja kutseliitude ning õppekavanõukogude liikmed ja teised tööandjate esindajad</p>
	PRÕMi puhul on sihtrühm piiritletum. Mõlemal juhul on sihtrühmaks: <p>1) kõrgkoolide õppejõud; kutseõppeasutuste õpetajad ja teised õppetööd läbiviivad spetsialistid,</p> <p>2) õppekavaarenduse, praktika ja töökohapõhise õppe ja teised õppetegevuse läbiviimist spetsialistid.</p> <p>3) eriala- ja kutseliitude ning õppekavanõukogude liikmed ja teised tööandjate esindajad</p>	

- b. **punktis 13.2.3** on lisatud täiendus, mis võimaldaks tegevuse 8.7 raames üritustel osalemist. Välislähetuskulud on abikõlblikud, kui need on seotud rahvusvahelisel kutsemeistrivõistlusel osaleva Eesti võistkonna tulemuste kajastamisega meedias;

11. **punktis 15.2.1** muudetud sõnastust, kuna praktikas ei lepita aastast eelarvet ja tegevuskava kokku mitte halduslepingus, vaid halduslepingu alusel sõlmitud aastases toetuslepingus. Sõnastusse jäetud leping, kuna see katab ära erinevat liiki lepingud.
12. **punktis 16.5** muudetud sõnastust, kuna toetuslepingu aruandlus on kuni 4 korda aastas ja tähtajad võivad iga-aastaselt lepingus ka muutuda, siis selle punktiga jäetakse võimalus kokkulepped teha lepingu tasemel.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele. Käesoleva eelnõu aluseks on perioodi 2014–2020 STS ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastava ELi õigusega.

5. Tegevuse mõjud. Tegevuse mõju kirjeldamisel läbivatele teemadele on lähtutud Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2014. a korraldusest nr 557 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja kinnitamine“.

Käskkirja rakendamiseks vajalikud vahendid on ette nähtud kooskõlas Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavale 2014-2020.

6. Käskkirja jõustumine. Käskkiri jõustub allkirjastamise hetkest.

7. Eelnõu kooskõlastamine. Eelnõu on esitatud EISis kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Kultuuriministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ja Siseministeeriumile. Eelnõu kooskõlastasid Rahandusministeerium, Siseministeerium, Kultuuriministeerium ning vaikumisi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Eelnõu esitatati avamuse avaldamiseks Sihtasutusele Innove ja Eesti Tööandjate Keskliidule.